

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 39. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 26. september 2014

Tidspunkt: Kl. 10:00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Morten Bødskov (S), næstformand, Jacob Lund (S),
Lars Barfoed (KF), Mette Bock (LA), Ida Auken (RV),
Jakob Ellemann-Jensen (V).

Desuden deltog: Udenrigsminister Martin Lidegaard.

Morten Bødskov fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3334 (almindelige anliggender) den 29. september 2014

Udenrigsministeren forelagde punkterne på rådsmødet om almindelige anliggender til orientering.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 23-24. oktober 2014 (udkast til kommenteret dagsorden)

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3334 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: For så vidt angår forberedelsen af mødet i Det Europæiske Råd den 23.-24. oktober, forventer jeg, at den kommenterede dagsorden vil blive præsenteret, og at vi vil tage den til efterretning. Som vanligt finder den egentlige substansdrøftelse af dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd først sted på vores møde umiddelbart forud for topmødet.

Som det er udvalget bekendt, har EU's stats- og regeringsledere besluttet, at der senest i oktober 2014 skal opnås enighed om en ny klima- og energipolitik for 2030. 2030-rammen ventes således at blive topmødets vigtigste emne. Derudover ventes Kommissionens meddelelse om energisikkerhed også at indgå i drøftelserne. Regeringen arbejder fortsat for en ambitiøs 2030-ramme, der kan sikre, at vi i EU når vores langsigtede mål for klima- og energipolitikken på en omkostningseffektiv og bæredygtig måde. Som klima-, energi- og bygningsministeren fremlagde for udvalget den 28. februar, arbejder vi derfor for et bindende, byrdefordelt mål for drivhusgasreduktioner på mindst 40 pct., et bindende, fælles EU-mål for vedvarende energi på 30 pct. og et ambitiøst, bindende mål for energieffektivitet i 2030. Det er en klar prioritet for Danmark, at der opnås enighed om en ambitiøs aftale på topmødet i oktober. En mere effektiv anvendelse af energien, øget brug af vedvarende energi og et fuldt integreret indre energimarked kan alt sammen være med til at forbedre Europas konkurrenceevne, reducere niveauet af drivhusgasreduktioner og mindske afhængigheden af russisk gas og olie. Det vil forbedre klimaet, styrke EU's energisikkerhed og øge vækst og beskæftigelse i Danmark og Europa.

I dansk optik hænger energisikkerhed og 2030-rammen tæt sammen. Vi vil derfor arbejde for at sikre, at de afgørende beslutninger om de to emner træffes samtidig på topmødet i oktober. Samtidig arbejder vi fra dansk side målrettet for, at EU's klima- og energipolitik udmøntes så omkostningseffektivt som muligt med en retfærdig byrdefordeling mellem medlemslandene. Men der er forsat mange udeståender, og det bliver ikke nemt at nå til enighed om en aftale i oktober. Herudover forventes den økonomiske situation i EU at blive adresseret på baggrund af en præsentation fra Kommissionen og det løbende arbejde i Rådet. Det konkrete indhold er endnu ikke fastlagt. Desuden forventes det, at der vil blive indkaldt til eurotopmøde i umiddelbar forlængelse af mødet i Det Europæiske Råd.

Afhængigt af udviklingen vil Det Europæiske Råd også drøfte relevante udenrigspolitiske emner.

Ida Auken bad ministeren uddybe positionerne på klima- og energiområdet. Havde nogle af de lande, der plejer at volde problemer, flyttet sig i den senere tid på baggrund af forholdet til Rusland eller af, hvad der var sket på FN's generalforsamling? Det ville være helt paradoksalt, hvis EU begyndte at slække på klimadagsordenen netop nu, når resten af verden begynder at vende den til noget positivt, der handler om at sikre økonomierne mod de trusler, der er forbundet med at være en olieøkonomi. Der er en optimisme på vej mange steder, hvor folk faktisk frivilligt vælger at være med, fordi de kan se fordelene for deres økonomier. Hvordan undgår man, at EU går bag af dansen på en ellers positiv udvikling, hvor erhvervslivet er ved at komme med på omstillingen til en grøn økonomi?

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om der stadig er en agenda, der handler om, at landene selv skal kunne sammensætte deres energimiks ud fra de bindende mål. Er det noget, der bliver udfordret, og støtter man det fra dansk side?

Jacob Lund spurgte, hvor ministeren troede de største udfordringer i energi- og klimaforhandlingerne lå.

Udenrigsministeren var forholdsvis optimistisk, hvad CO₂-målene angik. De tre store EU-lande, England, Frankrig og Tyskland, har offensivt tilsluttet sig den minimumsreduktion af CO₂ på 40 pct., som Kommissionen har spillet ud med. Det forventede han at en lang række lande også ville gøre. Et stort land – Polen – var imod, men det ville blive svært at blokere forslaget, hvis alle andre lande er med. Noget mere broget så det ud med hensyn til delmålene inden for energieffektivitet og vedvarende energi – hvor store de skal være, om de skal være bindende eller vejledende osv. Her deler Danmark Tysklands holdning, og det håber man at Frankrig også vil gøre. Herudover er det mere usikkert, hvordan landene placerer sig. Det er ikke nogen enkel opgave at blive enige, og der er kræfter, der slet ikke ønsker, at der besluttet noget. Men netop koblingen til energisikkerhed så ministeren som en mulighed for at få Polen og de baltiske lande med; de er meget optagede af at blive mindre afhængige af russisk gas. Afhængigheden af russisk gas er med til at gøre europæisk energi dyr, og man kunne håbe, at den energisikkerhedspolitiske dagsorden kunne bruges til at omvende nogle af de østeuropæiske lande.

Det ville Danmark gøre meget for. Over en 10-årig periode kan det betyde rigtig meget for importen af russisk gas, hvis man satser på energieffektivitet og vedvarende energi.

Ministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at selv om han ikke var med i Energirådet længere, troede han ikke, at den nationale selvbestemmelse over energimix var blevet udfordret. Energimix har været en hellig ko, lige siden man lavede Kul- og Stålunionen, selv om det var kul og fri handel, det handlede om. Men når man begynder at indføre et – forhåbentlig rigtigt – indre marked for energi med mere ensartede støtteregele for vedvarende energi og en større samtænkning af handelen med tredjeparter, såsom Rusland, vil man langsomt bevæge sig væk fra nationale beslutninger om energimix. De beslutninger, man hver især træffer, vil påvirke de andre lande direkte. Det vil også blive sværere at forlægge store nationale subsidieordninger, for de kan være konkurrenceforvridende. Dette scenarie ligger ikke lige for, men der er masser af andre beslutninger, der gør medlemslandenes energifhængighed af hinanden så stor, at det trækker i retning af større ensartethed. Det er bl.a. på den baggrund, at nogle lande begynder at snakke om en energiunion. Men der er altså ingen, der har haft modet til at tage et opgør med selvbestemmelsen, og der er regeringen heller ikke endnu. Ministeren troede, at alle energipolitiske beslutninger i EU om 10-15 år vil være så tæt forbundne, at det betyder mere at træffe fælles beslutninger, uanset om man har taget en principbeslutning om det.

2. EU's makroregionale strategi for Adriaterhavet og det Ioniske Hav

– *Rådskonklusioner*

KOM (2014) 0357

Rådsmøde 3334 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Udenrigsministeren: Rådet ventes at vedtage konklusioner om etablering af en EU-strategi for Adriaterhavet og Det Ioniske Hav. Det bliver den tredje makroregionale strategi. Den første var Østersøstrategien, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd i oktober 2009. Donaustrategien fra 2011 er det andet eksempel på en makroregional strategi.

Der skønnes ikke at være direkte danske interesser forbundet med etableringen af den nye makroregionale strategi. Den vil i første række berøre de adriatiske EU-medlemmer Grækenland, Italien, Slovenien og Kroatien og uden for EU: Albanien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro og Serbien.

Regeringen kan tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner.

UDG. 3. Evaluering af EU's eksisterende makroregionale strategier

– *Rådskonklusioner*

KOM (2014) 0284

Rådsmøde 3334 – bilag 1 (samlenotat side 6)

Punktet var udgået.

4. Opfølgning på Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014. Den strategiske dagsorden, vækstkapitlet

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3334 – bilag 1 (samlenotat side 8)

Udenrigsministeren: Formandskabet har til hensigt, at Rådet for Almindelige Anliggender en gang om måneden skal drøfte en af de strategiske prioriteter, som blev vedtaget af Det Europæiske Råd i juni. Den første drøftelse finder sted på det kommende rådsmøde og vil omhandle vækstkapitlet. Formandskabet vil i december udarbejde en samlet rapport til Det Europæiske Råd om Rådets drøftelser, hvorfor vi får lejlighed til at vende tilbage til dette spørgsmål.

Fra dansk side støtter vi fuldt ud op om de strategiske prioriteter. Vækst- og jobskabelse er en hovedprioritet for regeringen, og derfor er det meget positivt, at vi på det kommende møde skal drøfte, hvordan vi sikrer gennemførelsen af lige præcis vækstdagsordenen.

Jakob Ellemann-Jensen var i den grad enig i, at det vigtigste er at skabe vækst og arbejdspladser. Ville regeringen foreslå nogen konkrete initiativer i Rådet? Man taler meget om det, men hvad gør Danmark konkret? Når ministeren nævnte, at styrkelse af RIA-området også er en prioritet, måtte Jakob Ellemann-Jensen bemærke, at Karthago bør ødelægges og retsforbeholdet afskaffes. Var der noget nyt om tidsperspektivet for Danmarks udtræden af Europol? Og om udtrædelsens konsekvenser for hjemsendelse af ikkedanske EU-borgere? Det var muligvis justitsministerens bord, men han ville alligevel spørge.

Udenrigsministeren pointerede, at Danmarks helt store mærkesager er de områder, hvor det indre marked har uudnyttet potentiale: energi, tjenesteydelser og det digitale marked. Ud over reformsporet har vækstkapitlet et investeringsspor, og her så regeringen gerne at man investerede mere i fremtiden: infrastruktur for energi, for transport, i uddannelse og forskning i stedet for at fortsætte nogle store støtteregimer på områder, der egentlig ikke bidrager så meget til væksten.

Det var ganske rigtigt justitsministeren, der kunne fortælle om de finere nuancer vedrørende retsforbeholdet og Europol, men så vidt udenrigsministeren forstod, var Europolforordningen blevet forsinket og ville først træde i kraft hen mod sommeren. Det gav Danmark lidt mere tid.

Lars Barfoed fandt det interessant, at Europol-forordningen var blevet udsat. Ifølge regeringsgrundlaget skulle retsforbeholdet afskaffes i denne valgperiode, og det kunne man så stadig nå, inden forordningen træder i kraft. Han så frem til, at regeringen ville tage initiativ til det – og huskede på, hvordan den hånede den tidligere regering for ikke at gøre det.

Ida Auken syntes, at regeringen burde fokusere på det samme i Europa som i Danmark, nemlig at skabe vækst og arbejdspladser. I Danmark har man fået de fleste af de tiltag, der skal afbøde den finansielle krise, indført, og nu handler det om at skabe vækst og arbejdspladser. Det handler om konkurrenceevne og om Europas særlige udfordringer og styrker. Europa har ikke ret mange ressourcer, hverken energiresourcer eller sjældne jordarter, jern og fosfor osv. Det ville være fint, hvis regeringen kunne signalere meget tydeligt til Kommissionen og Rådet, at Europas konkurrenceevne skal øges gennem ressourceeffektivitet og -sikkerhed. Hun vidste, det lå udenrigsministeren på hjerte, og det var et godt sted at lægge et politisk pres. Hvis man skal skabe nye arbejdspladser i Europa, må man være dygtigere end de andre på et område, hvor priserne globalt stiger så voldsomt, at alle produktionsvirksomheder kan mærke det. I Danmark er priserne på råvarer steget dobbelt så hurtigt som lønningerne de sidste 10 år. Men her skal man blive førende, og det foreslog hun at regeringen skulle presse på for.

Jakob Ellemann-Jensen var fuldstændig enig i regeringens prioriteter. Men hvad var stemningen omkring bordet – forventede man opbakning til dem? Man skal væk fra støtteordninger, der belønner ineffektivitet, for at fremme vækst og beskæftigelse. Han var klar over, at den europapolitiske aftale ikke var på dagsordenen, men det var hans opfattelse, at Danmark har brug den. Udenrigsministeren havde før sommerferien varslet forhandlinger i august, og Jakob Ellemann-Jensen spurgte derfor, om ministeren stadig mente, det var vigtigt at få sådan en aftale. Venstre mener, det er vigtigt både for regeringen, oppositionen og Europa.

Udenrigsministeren var helt enig i, at man skulle have en europapolitisk aftale så hurtigt som muligt. Der havde ikke været tale om mangel på vilje, men der havde været en del ude i verden at se til. Ministeren glædede sig over oppositionens vilje til at tage fat om retsforbeholdet og de ting, som man er enige om hæmmer Danmark. Som en fremtrædende socialdemokratisk politiker havde sagt, gavner retsforbeholdet kun de kriminelle – og det var den fungerende formand, han henviste til.

Ministeren var enig i Ida Aukens fokus på ressourceeffektivitet. Det er nyt, at man prioriterer de kommende 5 års arbejde, også for Rådet. Grøn energi og sikkerhed er en af de fem prioriteter, men ressourceeffektivitet fylder lidt mindre, og det ville han gerne tage med på rådsmødet, også under vækstdagsordenen, som han ville vende tilbage til inden næste GAC-møde. Det var hans opfattelse, at alle lande i det indre marked var enig i princippet, men der var også nogle meget store kommercielle interesser på færde. Og i nogle lande optager tjenesteydelser, velfærdsydelser og arbejdskraftens frie bevægelighed nogle partier meget, at det bliver sværere at fremme den dagsorden.

Jakob Ellemann-Jensen takkede for løftet om indkaldelse til forhandlinger. Han havde stor forståelse for, at udenrigsministeren havde mange krige at tage sig af, men det var ikke Venstre, der havde afskaffet europaministerposten; det havde regeringen selv gjort.

5. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

a) Orientering om det uformelle europaministermøde i Milano den 28-29. august 2014

Udenrigsministeren: Lad mig afslutningsvis informere om det uformelle europaministermøde, der blev afholdt i Milano den 28.-29. august. Jeg har skriftligt informeret jer om dagsordenen forud for mødet, da der var indikationer på, at de uformelle drøftelser kunne lede til igangsættelsen af en proces om EU's funktionsmåde. Lad mig kort ridse op, hvad der kom ud af det.

Der var generel tilslutning til oprettelsen af en vennegruppe på embedsmandsniveau, der skal se på, hvordan EU kan fungere bedre og mere effektivt inden for rammerne af Lissabontraktaten. Det første møde fandt sted i går. Gruppen vil mødes en gang om måneden frem til december, hvor Rådet for almindelige anliggender (GAC) vil blive præsenteret for en rapport. Den vender jeg selvfølgelig tilbage til, når den foreligger.

Der var derudover en drøftelse af, hvordan GAC's koordinerende rolle kunne styrkes i forhold til at sikre opfølgning og implementering af de strategiske prioriteter for de næste 5 år, som Det Europæiske Råd vedtog i juni. Den første drøftelse – om vækstkapitlet – finder som sagt sted allerede på det kommende møde.

Den sidste drøftelse vedrørte rådsformationerne. Der var enighed om at sikre en bedre udnyttelse af de allerede eksisterende regler i Rådets forretningsorden, f.eks. at undgå præsentationspunkter, fulde bordrunder, falske B-punkter m.v.

b) Orientering om den kommende Europa-Kommission

Udenrigsministeren: Endelig vil jeg gerne her til sidst nævne, at formanden for Europa-Kommissionen, Jean-Claude Juncker, den 10. september offentliggjorde portefølje fordelingen i den kommende Europa-Kommission.

Som noget nyt er det værd at bemærke, at hollandske Frans Timmermans er blevet udnævnt som første næstformand med betydelige beføjelser til at gennemgå, hvad der håndteres bedst af EU, og hvad der håndteres bedst nationalt. Formålet er at sætte handling bag ambitionen om at undgå EU-tiltag på områder, som medlemslandene bedst selv varetager, og altså sikre håndhævelsen af subsidiaritetsprincippet. Jeg nævner det blot, fordi jeg ved, at subsidiaritetsprincippet har udvalgets interesse.

Lars Barfoed kaldte dagsordenen for ganske tilforladelig og havde ikke mange kritiske bemærkninger. Han spurgte dog om, hvordan ministeren vurderede Kommissionens ambitioner på klima- og energiområdet i lyset af den nye porteføljefordeling. Lars Barfoed var enig i, at det var spændende og positivt med Timmermans' udnævnelse som næstformand med vidtgående beføjelser til at stoppe forslag, han vurderer er i strid med nærhedsprincippet, og at han også er forpligtet til at sikre gode relationer til de nationale parlamenter. Det var udvalget stærkt optaget af. Men han var skeptisk på energi- og klimaområdet, for selv om ambitionerne så ud til at være usvækkede, kunne sammenlægningen af klima- og energiområdet under den spanske kommissær give mistanke om en neddrogning af ambitionerne. Det håbede han ikke var tilfældet, for det er vigtigt, at Europa har en ambitiøs klimatilgang.

Jakob Ellemann-Jensen tilsluttede sig ministerens bemærkninger om Timmermans rolle. Det lugtede lidt af den nærhedskommissær, som Venstre og andre havde efterlyst.

Udenrigsministeren svarede Lars Barfoed, at det var svært at vurdere klima- og energikommissæren, før Kommissionen kommer i gang. Om selve porteføljefordelingen ville han sige, at de lande i Europa, der har haft en fælles klima- og energiminister – f.eks. Danmark og Storbritannien – har der været et høje ambitionsniveauer CO₂-mæssigt osv. For fem år siden, da de to områder blev adskilt, diskuterede man, om det var en svækkelse for klimakommissæren ikke at have energiområdet med, for det er jo det område, hvor man kan komme længst hurtigst og billigst. Derfor så han indtil videre sammenlægningen som en chance for at styrke klimakommissærens muligheder på området. Ministeren var selv meget optaget af klimaspørgsmålet og havde sat en stor del af oktober måned af til at rejse rundt og diskutere det med sine europæiske kolleger. Han håbede at få lejlighed til at tale med den kommende kommissær den følgende uge, så han kunne få et førstehåndsindtryk af hans overvejelser. Porteføljefordelingen var han ikke så bekymret over. Kommissæren får travlt, men til gengæld får han også ansvar for både at sætte målene og at opnå dem. I de lande, hvor man har valgt at gøre det, har det vist sig at være en god idé.

Lars Barfoed mente heller ikke, at sammenlægningen af klima og energi i sig selv var problematisk. Men man kunne overveje, om kommissæren på området bærer nogle synspunkter med sig fra sit hjemland, som gør ham mindre motiveret til virkelig offensivt at fremme klimadagsordenen. Det kunne man måske få belyst, når ministeren forhåbentlig havde haft lejlighed til at tale med ham – og forhåbentlig påvirke ham i den rigtige retning. Som ministeren også antydede, er mange af dem, der har været skeptiske over for klimadagsordenen, blevet mere tilbøjelige til at følge den nu, hvor man kan se, at det også drejer sig også om energiforsyningsikkerheden på sigt.

Ida Auken fandt formuleringerne i den nye kommissionsformands mission letters, herunder det til Miguel Arias Cañete, betryggende, for han fremhæver, at Europa skal blive ved med at være ledende inden for vedvarende energi og energieffektivitet. Men hvis man ser på det mission letter, der var sendt til miljøkommissæren, var der blevet sat et vist spørgsmålstegn ved hele dagsordenen vedrørende ressourceeffektivitet og det, man kalder cirkulær økonomi.

Udenrigsministeren havde ikke yderligere kommentarer om kommissæren. Dog var hans erfaring, at folk, der ikke før har arbejdet så meget med klima, kommer til at brænde for det, fordi det går op for dem, hvor vigtig en dagsorden det er, og hvor meget der kan gøres – og hvor hurtigt og billigt.

Mødet sluttede kl. 10.30.